

PROTECTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE PRODUCTS UNDER THE LAW ON INTELLECTUAL AND ARTISTIC WORK

YAPAY ZEKÂ ÜRÜNLERİNİN FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU KAPSAMINDA KORUNMASI

ŞEVVAL ŞEN
MERYEM SOLMAZ BİLİCİ

ABSTRACT

Following the rapid advance of technology in recent years, there has been a noticeable increase in the number of studies on artificial intelligence. It is, however, relatively new to Turkish law. Developments in the field of artificial intelligence have led to new developments in the field of law, or to revisions in current legal areas, covering issues of artificial intelligence; one such area is intellectual and industrial rights law. This study will examine whether the products produced by artificial intelligence can be classified as works as defined within the scope of the Code No. 5846 on Intellectual and Artistic Works ("Code No. 5846"), and, through a discussion on the status of artificial intelligence as person, whether the products of artificial intelligence can be protected within this framework.

ÖZET

Son yıllarda büyük bir hızla ilerleyen teknolojinin bir sonucu olarak yapay zekâ çalışmaları Türk hukuku bakımından görece yeni olmakla birlikte, kısa sürede yadsınmayacak bir gelişme göstermektedir. Yapay zekâ alanında yaşanan bu gelişmeler hukuk alanında yeni gelişmelere sahne olmakta veya mevcut alanların yapay zekâ meselelerini kapsamına alarak revize edilmesini sağlamaktadır; bu alanlardan biri de fikri ve sınai haklar hukukudur. Bu çalışma kapsamında yapay zekâ tarafından üretilen ürünlerin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserler Kanunu ("FSEK") kapsamında eser sayılıp sayılmayacağı, yapay zekanın kişilik statüsü üzerinden tartışılarak bu kapsamda bir koruma alanı bulunup bulunmadığı hususu irdelenecektir.

KEYWORDS

ARTIFICIAL INTELLIGENCE, WORK, OWNER OF WORK, INTELLECTUAL INDUSTRIAL RIGHTS, PERSONALITY, CODE NO. 5846

ANAHTAR KELİMELER

YAPAY ZEKÂ, ESER, ESER SAHİPLİĞİ, FİKRİ SINAI HAKLAR, KİŞİLİK, FSEK

PART 10

The encroachment of artificial intelligence into social life has led to an increase in the debate on artificial intelligence. Studies carried out in 2016 predicted that the trade volume of artificial intelligence sector would rise from \$8.2 billion to \$70 billion by 2020 and this number is on the increase.

Yapay zekâ alanındaki gelişmelerin sosyal hayatta da yer bulması, yapay zekâ üzerine yapılan tartışmaları artırmıştır. 2016 yılında yapılan çalışmalarda, yapay zekâ sektörünün 2020 yılına kadar 8.2 milyar dolardan 70 milyar dolara yükseleceği şeklinde öngörülere yer verilmişti ve bu rakam gittikçe de artmaktadır.

I. INTRODUCTION

The encroachment of artificial intelligence into social life has led to an increase in the debate on artificial intelligence. Studies carried out in 2016 predicted that the trade volume of artificial intelligence sector would rise from \$8.2 billion to \$70 billion by 2020¹ and this number is on the increase. Indeed, from driverless cars² already in use in various countries around the world to machine learning used to improve health services,³ to online shopping sites that give advice on what financial products to buy,⁴ artificial intelligence appears in every aspect of our lives.⁵ In addition, the new products, works and inventions created with artificial intelligence raise questions. All these issues require the legal ramifications of artificial intelligence from different perspectives.

One of the debates regarding artificial intelligence covers intellectual property law. In addition to the intellectual and industrial perspective of the type of legal regime that should be applied to artificial intelligence products, the debate also covers what provisions for works or inventions produced by artificial intelligence without direct human intervention should be applied. Currently, only works produced by

I. GİRİŞ

Yapay zekâ alanındaki gelişmelerin sosyal hayatta da yer bulması, yapay zekâ üzerine yapılan tartışmaları artırmıştır. 2016 yılında yapılan çalışmalarda, yapay zekâ sektörünün 2020 yılına kadar 8.2 milyar dolardan 70 milyar dolara yükseleceği şeklinde öngörülere yer verilmişti¹ ve bu rakam gittikçe de artmaktadır. Nitekim dünyada çeşitli ülkelerde hâlihazırda kullanılmakta olan sürücüsüz arabalardan² sağlık hizmetlerini geliştirmek için kullanılan makine öğrenimlerine³, finansal sistemlerden almamız gereken ürünlerle ilgili bize tavsiye veren çevirim içi alışveriş sitelerine⁴ yapay zekâ hayatımızın her alanında karşımıza çıkmaktadır.⁵ Bu kapsamda yapay zekâ hayatımızın her alanına dâhil olduğu gibi bizzat yapay zekâ tarafından yeni ürünlerin, eserlerin ve buluşların gerçekleştirilmesi sorunu gündeme gelmektedir. Bütün bu hususlar, yapay zekâyâ ilişkin farklı açılardan hukuki çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Yapay zekâ tartışmalarının yaşandığı hukuk alanlarından biri de fikri mülkiyet hukuku alanıdır. Zira yapay zekâ ürünlerinin fikri ve sınai açıdan nasıl bir hukuki rejime tabi olacağı sorusunun yanı sıra bir insan müdahalesi olmaksızın doğrudan yapay zekâ tarafından üretilen eser veya buluşlara hangi hükümlerin uygulanacağı da tartışılmakta-

natural persons are protected under the Intellectual and Artistic Works Code numbered 5846 ("Code No. 5846").⁶ Within the scope of Code No. 5846, this study discusses whether artificial intelligence should be considered an independent "personality" and whether works produced by artificial intelligence should be protected by the Code.

II. ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND THE PROBLEM OF LEGAL PERSONALITY

The concept of artificial intelligence, first coined by American computer scientist John McCarthy, is, in the most general sense, defined as systems that can perform functions that normally require aspects of human intelligence such as perception, learning, development, creativity, communication, decision-making, and inference.⁷ In other words, the concept of artificial intelligence, as a sub-branch of computer science, can be defined as machines capable of using problem solving abilities that are unique to humankind and of imitating what humans can do.⁸ Accordingly, artificial intelligence is a human-created entity that is capable of performing and producing as humans do.

dır. Bilindiği üzere sadece gerçek kişiler tarafından ortaya konulan eserler, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ("FSEK")⁶ kapsamında koruma altındadır. Bu çalışma kapsamında yapay zekânın FSEK çerçevesinde bir "kişilik" olarak kabul edilip edilmemesi hususu ile yapay zekâ tarafından yapılan eserlerin FSEK kapsamında korunması hususu ele alınacaktır.

II. YAPAY ZEKÂ VE KİŞİLİK SORUNU

İlk defa Amerikalı bilgisayar bilimci John McCarthy tarafından ortaya atılmış olan yapay zekâ kavramı en genel anlamda, algılama, öğrenme, geliştirme, yaratıcılık, iletişim kurma, karar verme, sonuç çıkarma gibi normalde insan zekâsını gerektiren işlevleri yerine getirebilen sistemler olarak tanımlanabilir.⁷ Bilgisayar biliminin bir alt dalı olan yapay zekâ kavramı, insanlara özgü problem çözme yeteneğinin, makineler tarafından da gerçekleştirilebildiği, insanların yapabildiklerini taklit edebilen makineler olarak tanımlanabilir.⁸ Buna göre, yapay zekâ insan eliyle oluşturulmuş, insana özgü şekilde faaliyetler gösterip üretebilen varlıklardır. Doğada insan haricinde düşünebilen varlıklar bulunmakla birlikte, insan zekâsı dâhilinde ve iradesi kapsamında üretim yapabilen canlı/cansız form mevcut değildir. Bir diğer ifadeyle zekâ yalnız-

DİPNOT

1 Shlomit Yanisky-Ravid, "Generating Rembrandt: Artificial Intelligence, Copy-right, and Accountability in the 3A Era: The Human-like Authors Are Already Here: A New Model", Michigan State Law Review, Vol. 2017, Issue. 4, Y. 2017, p. 666; Liana B. Baker, "RPT-Tech moguls declare era of artificial intelligence", Cited from: Mustafa Zorluoğlu, "Yapay Zekâ ve Telif", Türkiye Barolar Birliği, Vol. 142, 2019, p. 307.

2 Bkz. Matt McFarland, "US clears the way for this self-driving vehicle with no steering wheel or pedals", CNN Business, https://edition.cnn.com/2020/02/06/tech/nuro-self-driving-vehicle-houston-dot/index.html (Access Date: 9.3.2020)

3 Bkz. Thomas Davenport, Ravi Kalakota, "The potential for Artificial Intelligence in Healthcare", Future Health Care Journal, Vol. 6, Issue 2, 2019, p. 94-98.

4 Kevin Kelleher, "How Artificial Intelligence is Quietly Changing How You Shop Online", Time Business, 1.3.2017, https://time.com/4685420/artificial-intelligence-online-shopping-retail-ai/ (Access Date: 9.3.2020).

5 Yanisky-Ravid, p. 664-666.

6 RG. 13.12.1951, Sayı: 7981.

7 Yanisky-Ravid, p. 673; B. J. Copeland, "Artificial Intelligence", 11 April 2019, https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence (Erişim Tarihi: 12.02.2020).

8 Armağan Bozkurt / Başak Bak, Yapay Zekâ, Aristo, İstanbul 2018, s. 6.

FOOTNOTE

1 Shlomit Yanisky-Ravid, "Generating Rembrandt: Artificial Intelligence, Copy-right, and Accountability in the 3A Era: The Human-like Authors Are Already Here: A New Model", Michigan State Law Review, Vol. 2017, Issue. 4, Y. 2017, p. 666; Liana B. Baker, "RPT-Tech moguls declare era of artificial intelligence", Cited from: Mustafa Zorluoğlu, "Yapay Zekâ ve Telif", Türkiye Barolar Birliği, Vol. 142, 2019, p. 307.

2 See Matt McFarland, "US clears the way for this self-driving vehicle with no steering wheel or pedals", CNN Business, https://edition.cnn.com/2020/02/06/tech/nuro-self-driving-vehicle-houston-dot/index.html (Access Date: 9.3.2020)

3 See Thomas Davenport, Ravi Kalakota, "The potential for Artificial Intelligence in Healthcare", Future Health Care Journal, Vol. 6, Issue 2, 2019, p. 94-98.

4 Kevin Kelleher, "How Artificial Intelligence is Quietly Changing How You Shop Online", Time Business, 1.3.2017, https://time.com/4685420/artificial-intelligence-online-shopping-retail-ai/ (Access Date: 9.3.2020).

5 Yanisky-Ravid, p. 664-666.

6 Official Gazette. 13.12.1951, Number: 7981.

7 Yanisky-Ravid, p. 673; B. J. Copeland, "Artificial Intelligence", 11 April 2019, https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence (Access Date: 12.02.2020).

8 Armağan Bozkurt / Başak Bak, Yapay Zekâ, Aristo, İstanbul 2018, p. 6.

PART 10

FOOTNOTE

9 Ömer Ergün, “Kişi Kavramı”, Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, Vol. 1, Issue 1, Y. 2017, p. 10.

10 Ergün, p.9

11 Solum B. Lawrence, “Legal Personhood for Artificial Intelligences”, North Carolina Law Review, Vol. 70, Y. 1992, p. 1239.

12 Seda Kara Kılıçarslan, “Yapay Zekânın Hukuki Statüsü ve Hukuki Kişiliği Üzerine Tartışmalar”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 2019, Issue 2, p. 375.

13 Sinan Sami Akkurt, “Yapay Zekânın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Issue13, Y. 2019, p. 44.

14 Lawrence, p. 1277.

15 As a matter of fact, see these sources regarding the fact that artificial intelligence, which is possible to be seen as an item as long as it operates depending on the generator itself, will differ if it is able to make autonomous decisions. Şükran İnce, Melike Zisan Simssek / Fatih Kaynarca, “An Evaluation of the Legal Liability of Artificial Intelligence and Robotics under Turkish Legal Regulations”, GSI Articletter, Vol. 21, Y. 2019, p. 36-37.

16 Kılıçarslan, p. 377.

17 Lawrence, p. 1260 - 1261.

18 Here, it is necessary to evaluate the concept of willpower not as the ability of man, but within the concept of artificial intelligence, which creates new products by not staying within the limits drawn to it.

19 İnce, Şimşek ve Kaynarca, p. 36.

Although there are other creatures in nature that can think, there is no living/inorganic form that can produce with human intelligence and within the scope of its will. In other words, intelligence is not only unique to humans; it is an ability found in many living things in the nature. However, as a rule, the ability to create intellectual works as a result of intelligence is unique to humans.

As a result of the development of the concept of artificial intelligence, the specificity of intelligence to humankind has become debatable. Artificial intelligence is not bound by the limits drawn to it; rather it acts in new ways and independently of those limits and produces things as a consequence of its activities. Artificial intelligence proceeds to the next step by using the information and documents uploaded to it by its producer as the “knowledge” and “experience” that a human would use during the production process of intellectual works and it creates a product. In Turkish law, recognizing products made by artificial intelligence as a “right” of the artificial intelligence is a legal matter as capacity to have rights and obligations is the consequence of legal personality.

Personality status in Turkish Law is recognized by law for natural and legal persons. But a short review of the issue in legal history shows that the concept of “legal personality” as an abstract personality emerged in a very recent period. Due to changing commercial, economic, and social conditions, the law/rules of law had to change to fill gaps created by the changing legal order. With the intensification of social relations and the increase of complex and continuous relations, abstract legal concepts were needed.⁹ The emergence of the concept of legal personality is the result of the fact that the structure of society has reached a certain stage, that the idea of gathering has been born for a continuous purpose¹⁰ and that this purpose can be better served by an entity that has the right to be independent of natural persons. With the acceptance of the concept, being capable of rights and obligations has ceased to be unique to an individual and has become unique to “person”.¹¹ In a way, the concept of person has now lost the quality of being the one-to-one equivalent of the concept of a human.

Today’s technological and socio-cultural developments and changes make the distinction between natural and legal persons inadequate and debatable. Use of “intelligence” and discussions regarding the con-

ca insana özgü olmayıp doğadaki birçok canlıda bulunan bir yetidir. Bununla birlikte kural olarak zekânın neticesinde fikri eser meydana getirebilmek insana özgüdür.

Yapay zekâ kavramının geliştirilmiş olmasının neticesinde, zekânın insana özgüllüğü tartışılır hale gelmiştir. Yapay zekâlar kendilerine çizilen sınırlarla bağlı kalmayarak yeni ve bu sınırlar açısından farklı sayılabilecek faaliyetlerde bulunmakta ve bu faaliyetlerin neticesinde “ürün” meydana getirmektedir. Bu kapsamda yapay zekâlar, üreticisi tarafından kendisine yüklenen bilgileri ve belgeleri, insanın fikri eser üretim sürecinde kullanmış olduğu “bilgi” ve “tecrübe” gibi kullanarak bir sonraki adıma geçmektedir ve bir ürün ortaya çıkarmaktadır. Yapay zekâ tarafından ortaya konulan ürünlerin bir hak olarak tanınabilirliği ise kişilik ile ilgili bir hukuki meseledir. Zira Türk Hukukunda haklara ve borçlara ehil olmak, kişiliğin bir sonucu olarak öngörülmüştür.

Bilindiği gibi, Türk Hukukunda kişi olma statüsü, hukuk düzeni tarafından gerçek kişilere ve tüzel kişilere tanınmıştır. Ancak hukuk tarihi açısından kısa bir değerlendirme yapıldığında, bir soyut kişilik olarak “tüzel kişilik” kavramının oldukça geç bir dönemde tam anlamıyla ortaya çıktığı söylenebilir. Değişen ticari, ekonomik ve sosyal şartlar nedeniyle hukukun/hukuk kurallarının günlük ihtiyaçları karşılamaması ya da ihtiyaçlara karşılık vermek noktasında eksik kalması hukuk düzeninde değişiklik yapılmasını gerektirmiştir. Toplumsal ilişkilerin yoğunlaşması, karmaşık ve süreklilik arz eden ilişkilerin artması ile soyut hukuk kavramlarına gereksinim duyulmuştur.⁹ Tüzel kişilik kavramının ortaya çıkması, toplum yapısının belirli bir aşamaya gelmiş olmasının, sürekli bir amaca hizmet ve bu amaç için birleşme düşüncesinin doğmasının ve bu amaca daha iyi hizmet edilebilmesinin gerçek kişilerden bağımsız olarak hak ehliyetini haiz bir varlığa gerek duyulması neticesinde olmuştur.¹⁰ Kavramın kabulü ile hak ve borçlara ehil olma “insan” a özgü olmaktan çıkmış, “kişi”ye özgü olmuştur.¹¹ Böylece kişi kavramı artık insan kavramının birebir karşılığı olma niteliğini kaybetmiştir.

Günümüzde yaşanan teknolojik ve sosyo-kültürel gelişmeler ve değişimler, artık gerçek ve tüzel kişi şeklindeki ayırımı da yetersiz kılmakta ve tartışılır hale getirmektedir. Bu kapsamda “zekâ” kullanımı ve bağımsız üretim yeteneği olan yapay zekâ açısından kişilik kavramı tartışmaları yaşanmaya devam etmektedir.

cept of personality in terms of artificial intelligence capable of independent production continue to take place.

There are three basic positions regarding the personality problem of artificial intelligence. The first position is that artificial intelligence is property and therefore owned by its producer.¹² This position argues that artificial intelligence cannot have rights and powers and that it cannot be accepted as a “person” within the legal system; in other words, it can only be the subject of rights.¹³ In this context, artificial intelligence is accepted as the property of the engineer who invented it.¹⁴ Therefore the rights arising from any work being produced and developed by that artificial intelligence belong to the engineer. However, this opinion has been criticized for lacking in some ways. Even though artificial intelligence emerged as a product of a person, it cannot be seen as a mere property in situations where intelligence is used and produced independently of the one that produces the artificial intelligence itself.¹⁵ That artificial intelligence is produced independently of its producer prevents us from accepting artificial intelligence as property.

Another position raised within the doctrine on the legal status of artificial intelligence is the view of slavery.¹⁶ According to this, even if artificial intelligence is not seen as a simple property, it cannot and should not go beyond the status of being the property of its manufacturer because it is a human made creature. Referring to the principles of slavery law as applied historically, this view is essentially based on the idea that it is not right to give artificial intelligence the same degree of rights as human beings and that, by granting artificial intelligence the status of slaves, the rights and powers of artificial intelligence belong to the man who owns the artificial intelligence.¹⁷ In other words, this idea is defended on the basis of the view that artificial intelligence producers have the right to possess it because artificial intelligence is also the result of human labor. But the adequacy of accepting artificial intelligence that can make autonomous decisions¹⁸ and act independently as slaves of the human who produced it is also controversial. In other words, criticism of the idea that artificial intelligence should be considered as a property may be valid here.

Another new emerging position arguing artificial intelligence should be recognized as personality is the “electronic personality” view.¹⁹ This position argues that a new concept of personality is needed for arti-

Yapay zekânın kişiliği problemi, genel olarak üç temel görüş çerçevesinde tartışılmaktadır. Buna göre ilk görüş, yapay zekâların eşya olduğu, bu sebeple üreticisinin mülkiyetinde bulunduğu yönündedir.¹² Yapay zekânın eşya olduğunu savunanlar, yapay zekânın hak ve yetkilere sahip olamayacağını, hukuk sistemi içerisinde “kişi” olarak var olamayacağını, bir diğer ifadeyle ancak hakkın konusu olabileceğini kabul etmektedirler.¹³ Bu kapsamda yapay zekâ, hukuk sistemi içerisinde onu icat eden bilim insanının “eşyası” olarak kabul edilmektedir.¹⁴ Bu kabulün sonucu olarak yapay zekâ tarafından üretilen ve geliştirilen herhangi bir eserin olması halinde, eserden doğan haklar bu bilim insanına ait olacaktır. Ancak bu görüş bazı açılardan eksik bulunmakta ve eleştirilmektedir. Zira her ne kadar yapay zekâ bir kişinin ürünü olarak ortaya çıkmış olsa da kendisini üretenden bağımsız olarak zekâ kullandığı ve üretim yaptığı durumlarda, salt bir eşya olarak görülemeyecektir.¹⁵ Bu noktada üreticisine bağlı kalmadan ürün meydana getirmesi yapay zekânın eşya olarak kabul edilmesinin yeterli olmadığını düşündürmektedir.

Yapay zekânın hukuki statüsüyle ilgili doktrinde ortaya atılan bir diğer görüş ise, kölelik görüşüdür.¹⁶ Buna göre, yapay zekâlar basit birer eşya olarak görülmesi bile bunlar insan elinden çıktıkları için üreticilerin malı olma konumundan öteye geçemezler, geçmemelidirler. Bu görüş esasen önceki tarihlerde uygulanmış kölelik hukukuyla ilgili esasları kabul ederek yapay zekâyı kişilik atfetmenin insanla aynı derecede haklar vermenin doğru olmadığı, bu sebeple yapay zekâlara köle statüsü verilerek haklarının ve yetkilerinin yapay zekânın sahibi olan insana ait olduğu düşüncesine dayanmaktadır.¹⁷ Bir diğer ifadeyle bu düşünce, yapay zekâlar da bir insanın emeği sonucu ortaya çıktığından yapay zekâ üreticilerinin onlara sahip olma hakkı olduğu görüşü temelinde savunulmaktadır. Ancak otonom karar alabilen ve iradi olarak hareket eden¹⁸ yapay zekâları, üretici insanın kölesi olarak kabul etmenin yeterliliği de tartışmalıdır. Bir diğer ifadeyle yapay zekânın eşya olarak kabul edilmesini savunan görüşe yöneltilen eleştiriler burada geçerli olabilmektedir.

Yapay zekâlara kişilik tanınması gerektiğini savunan ve yeni ortaya çıkmış olan diğer bir görüş “elektronik kişilik” görüşüdür.¹⁹ Söz konusu görüş, “tüzel kişilik” kavramının ortaya çıkışı gibi, yapay zekâlar için de yeni bir kişilik kavramına ihtiyaç duyulduğunu be-

DİPNOT

9 Ömer Ergün, “Kişi Kavramı”, Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, C. 1, S. 1, Y. 2017, s. 10.

10 Ergün, s.9

11 Solum B. Lawrence, “Legal Personhood for Artificial Intelligences”, North Carolina Law Review, C. 70, Y. 1992, s. 1239.

12 Seda Kara Kılıçarslan, “Yapay Zekânın Hukuki Statüsü ve Hukuki Kişiliği Üzerine Tartışmalar”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 2019, S. 2, s. 375.

13 Sinan Sami Akkurt, “Yapay Zekânın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S.13, Y. 2019, s. 44.

14 Lawrence, s. 1277.

15 Nitekim kendisini üretene bağlı çalıştığı müddetçe bir eşya olarak görülmesi mümkün olan yapay zekânın, otonom kararlar alabilmesi durumunda farklılaşacağı hususuna ilişkin bkz. Şükran İnce, Melike Zisan Simssek / Fatih Kaynarca, “An Evaluation of the Legal Liability of Artificial Intelligence and Robotics under Turkish Legal Regulations”, GSI Articletter, C. 21, Y. 2019, ss. 36-37.

16 Kılıçarslan, s. 377.

17 Lawrence, ss. 1260 - 1261.

18 Burada irade kavramını insanın yetisi olarak değil, kendisine çizilen sınırlar dâhilinde kalmayarak yeni ürünler meydana getiren yapay zekâ kavramı içerisinde değerlendirmek gerekmektedir.

19 İnce, Şimşek ve Kaynarca, s. 36.

PART 10

cial intelligence, as indeed the concept of "legal personality" was in the first place. In fact, a report of the Legal Affairs Committee of the European Parliament dated 27 January 2017 recommended that artificial intelligence could be given electronic personality as a new type of personality independent of legal personality and natural personality.²⁰ Supporters of electronic personality argue that economic rights should belong to the artificial intelligent unit. Subsequently, if that artificial intelligence unit were to cause harm, it would be responsible for compensating for the damage from that asset.²¹ So protection of third parties against any damage caused by artificial intelligence and its products shall be provided within this context. The "euRobotics" group defends that it should not be possible for artificial intelligence or robots with artificial intelligence to gain the legal status humans enjoy.²² However, this does not negate the possibility of creating a special legal status for artificial intelligence. Such a legal status for artificial intelligence would ensure that artificial intelligence is entitled to rights and obligations in the same way as legal entities.²³ For example, in parallel with the legal entity, the assets to be acquired as a result of the product of artificial intelligence, including intellectual property rights, would be considered to belong to the artificial intelligence. According to this proposal, a regulation specific to artificial intelligence would be able to eliminate the existing uncertainty and confusion.

lırtmektedir. Nitekim Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komitesi tarafından yayımlanan 27 Ocak 2017 tarihli raporda da yapay zekâya, tüzel kişilikten ve gerçek kişilikten farklı yeni bir kişilik türü olarak elektronik kişilik verilmesi önerilmektedir.²⁰ Elektronik kişilik görüşüne göre maddi haklar yapay zekâyâ ait olacaktır. Bu şekilde, yapay zekânın herhangi bir kimseye zarar vermesi durumunda zarar bu malvarlığından karşılanabilecektir.²¹ Bu halde yapay zekânın ürünlerinin ve yapay zekâların meydana getirmiş olduğu zararlara karşı üçüncü kişilerin korunması bu kapsamda sağlanmış olacaktır. Elektronik kişilikle ilgili "euRobotics" grubu tarafından savunulan görüşe göre, yapay zekâların veya yapay zekâyâ sahip robotların insanlara ait hukuki statüyü kazanması şu anda mümkün olmamaktadır ve olmamalıdır.²² Ancak bu durum yapay zekâlar açısından özel bir hukuki statünün yaratılmasına engel değildir. Burada, yapay zekâlar için oluşturulacak bu özel hukuki statü, yapay zekâların da tüzel kişiler gibi hak ve borçlara ehil olmasını sağlayacaktır.²³ Söz gelimi tüzel kişilik ile paralel olarak; yapay zekânın ürün neticesinde elde edilecek malvarlığının, fikri hakları da kapsayacak şekilde yapay zekâyâ ait olduğu kabul edilecektir. Söz konusu öneri doğrultusunda yapay zekâlara özgü yapılacak bir düzenleme ile mevcut belirsizliğin ve karmaşanın giderilmesi sağlanabilecektir.

FOOTNOTE

20 European Parliament Committee on Legal Affairs, European Parliament Re-port with Recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0005_EN.html (Access Date: 10.02.2020).

21 Zortuel, p. 345.

22 Zortuel, p. 332.

23 Zortuel, p. 344.

24 İlhami Güneş, Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, p. 20.

25 Güneş, p. 22.

26 Güneş, p. 59.

27 Levent Yavuz / Türkay Alica / Fethi Merdivan, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu, Seçkin Yayıncılık Ankara 2014, p. 65

III. THE QUALIFICATION
OF "WORK" IN RELATION
TO ARTIFICIAL INTELLIGENCE PRODUCTS

Intellectual and artistic works are as old as human history but the recognition of rights and patronage to the owners of rights and the regulation of this area by law was only possible after the Renaissance period.²⁴ As a result of the reproduction of ideas and works of art, regulations and various changes were made in this area. In Turkey, intellectual rights are regulated in Code no 5846, but the Code does not include a definition of intellectual rights. Intellectual rights in a broad sense include intellectual products such as inventions, utility models, and designs but in a narrow sense they are rights on ideas and works of art, which are subject to legal protection without any requirement for a prior condition such as registration. For legal protection of an intellectual product, it must first be the "tangible result" of the creative intellectual work of its owner. Hirsch states that "an intellectual product is important in the legal field only if it is a commodity which is subject to possession".²⁵ It should also be noted that the right we call intellectual property is not the state of the idea on materialized goods. Essentially the protected legal value is the idea itself. An intellectual right is a right over one's creations based on his/her thought and artistic skill. For this reason, it is important that the idea underlying the resulting product is original and the only one of its kind. What is protected under Code No. 5846 is the way in which an idea is expressed through.²⁶ The originality of the expression of the idea is not the idea itself, rather the way it is expressed.²⁷

According to Code No. 5846, an intellectual and artistic work is any kind of intellectual and artistic product carrying the characteristics of its owner and falling into the category as a work of either science and literature, music, or fine arts and cinema. In Article 1/B of Code no. 5846, work is defined as "all kinds of ideas and art products which are considered as works of science and literature, music, fine arts or cinema, which comprise the characteristics of the person(s)." A product, created as a result of personal effort, must contain the characteristics of the owner and must be listed among the titles listed as limit-

III. YAPAY ZEKÂ
ÜRÜNLERİNİN "ESER"
NİTELİĞİ

Fikir ve sanat eserleri insanlık tarihi kadar eski olmalarına rağmen hakların sahiplerine hakların ve himayenin tanınması, bu alanın yasalarla düzenlenmesi ancak Rönesans döneminden sonra mümkün olabilmıştır.²⁴ Fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmaya başlanması sonucunda bu alanda düzenlenmelere ve çeşitli değişikliklere gidilmiştir. Ülkemizde fikri haklar, 5846 sayılı FSEK'te düzenlenmiş olmakla birlikte kanun koyucu yasa metninde bir fikri hak tanımı yapmış değildir. Fikri haklar geniş anlamda buluş, faydalı model, tasarım gibi fikri ürünleri de kapsamakla birlikte, dar anlamda fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar olup, tescil gibi bir ön koşula gerek olmaksızın koruma konusu olurlar. Bir fikri ürünün hukuken korunması için öncelikle sahibinin yaratıcı fikri çalışmasının "somut sonucu" olması gerekir. Hirsch bu durumu, "fikri bir ürün ancak temellüğe elverişli bir meta olduğu takdirde hukuk sahasında önem kazanmaktadır" şeklinde ifade etmektedir.²⁵ Yine belirtmek gerekir ki fikri mülkiyet dediğimiz hak, fikrin cismanileşmiş eşya üzerindeki hali değildir. Esasen korunan hukuki değer fikrin kendisidir. Fikri hak, kişinin düşünce ve sanat becerisine dayanan yaratımları üzerindeki haktır. Bu nedenle ortaya çıkan ürünün temelinde yatan fikrin orijinal ve nev-i şahsına münhasır olması önem arz etmektedir. FSEK kapsamında korunan, fikir ile birlikte fikrin ifade edildiği biçimidir.²⁶ Fikrin ifade edilmiş olduğu orijinallik ise fikirden değil, ifade edilmiş biçiminden kaynaklanan özelliğidir.²⁷

FSEK'e göre fikir ve sanat eseri, eser sahibinin hususiyetini taşıyan, ilim ve edebiyat, müzik, güzel sanatlar ve sinema eserleri türlerinden birisinin içine giren her nevi fikir ve sanat ürünüdür. FSEK, 1/B maddesinde eser, "(s)ahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, müzik, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" şeklinde tanımlanmaktadır. Kuşkusuz şahsi bir çaba sonucu ortaya çıkacak olan ürün, sahibinin hususiyetini taşımalı ve Kanun maddesinde sınırlı olarak sayılan başlıklar arasında yer almalıdır. Ancak şahsi bir çaba sonucunda oluşan her ürüne "eser" muamelesi ya-

DİPNOT

20 European Parliament Committee on Legal Affairs, European Parliament Re-port with Recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0005_EN.html (Erişim Tarihi: 10.02.2020).

21 Zortuel, s. 345.

22 Zortuel, s.332.

23 Zortuel, s. 344.

24 İlhami Güneş, Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 20.

25 Güneş, s. 22.

26 Güneş, s. 59.

27 Levent Yavuz / Türkay Alica / Fethi Merdivan, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu, Seçkin Yayıncılık Ankara 2014, s. 65.

PART 10

ed in the above mentioned article. However, every product formed as a result of personal effort is not treated as a “work” as there is no legal benefit in protecting a product as an artistic work that can be simply created by anyone with an average skill level.

The very general definition provided in Code no. 5846 is not very descriptive but the protection of an intellectual product as a work is subject to certain conditions based on the legal definition. These conditions are, in short, to contain the owner’s characteristics, to be perceptible by third parties, and to be included in one of the classes considered as works in the Code. In terms of Turkish legislation, a work should possess each of these conditions. The problem of whether artificial intelligence products constitute “work” should also be evaluated within the framework of these conditions. However, the fact that artificial intelligence can be considered the owner of the work independently of the person who invented it requires a detailed examination of the first condition of the work, which is “containing the owner’s characteristics”.

The requirement for a work to contain the owner’s characteristics is an important point in relation to establishing a link between the owner of the work and the work itself. If there were no causal link between owner and work, the work would not be protected under Code No. 5846. Characteristics of the owner refers to the element of “innovation”, one of the basic principles applicable in the field of intellectual property rights. That the work should contain its owner’s characteristics is generally accepted as a subjective element. It is called a subjective element because it relates to the intellectual effort of the author and his/her ability to create. A work must present the “personality” and “individuality” or “creative contribution” of the owner.²⁸ Products that cannot be created by everyone, that is to say, products that have a speciality, must be protected and can only be described as works under the law. If a product is capable of being produced by anyone, there will be no legal benefit in protecting the product as it will not bear any characteristic of the owner. The characteristic feature that the work must have is that it is a characteristic that originates from the person who created it. Given this, as a result of the characteristics of work, the person who creates a work must be a “natural” person.

pılmamalıdır. Herkes tarafından ortalama bir beceri seviyesiyle gayret edildiği takdirde basitçe meydana getirilebilecek bir ürünün eser olarak korunmasında herhangi bir hukuki yarar mevcut değildir.

Kanun maddesinde yer alan tanımın çok açıklayıcı olmadığı bir yana, yasal tanımdan hareketle bir fikri ürünün eser olarak korunabilmesi belirli şartlara bağlanmıştır. Bu şartlar kısaca; sahibinin hususiyetini taşıma, üçüncü kişiler tarafından algılanabilir olma ve Kanun’da eser olarak sayılan sınıflardan birine dâhil olmasıdır. Türk mevzuatı açısından bir eserin vücuda gelmesi ancak bu şartların birlikte bulunması koşuluyla mümkündür. Yapay zekâ ürünlerinin “eser” teşkil edip etme problemi de şüphesiz ki bu şartlar çerçevesinde değerlendirilmelidir. Ancak yapay zekâların, kendisini icat eden kişiden bağımsız olarak eser sahibi sayılabileceği konusu, eserin ilk şartı olan “sahibinin hususiyetini taşıma” şartının detaylı incelemesini gerektirmektedir.

Eser sahibinin hususiyetini taşıması şartı, eser sahibi ile eser arasındaki bağı kuran ve inceleme konumuzla ilgili olarak önemli bir noktada yer almaktadır. Eser ile sahibi arasında illiyet bağı bulunmadığı hallerde, eser FSEK kapsamında bir korumadan yararlanamaz. Sahibinin hususiyetini taşıma, fikri mülkiyet hakları alanında geçerli olan temel ilkelerden “yenilik” unsurunu ifade eder. Sahibinin hususiyetini taşıması genel anlamda sübjektif unsur olarak kabul edilmektedir. Sübjektif unsur dememizin sebebi eser sahibinin fikri çabasına ve yaratma yeteneğine ilişkin olmasıdır. Eser, sahibinin “kişiliğini ve bireyselliğini” veya “yaratıcı katkısını” sağlamalıdır.²⁸ Herkes tarafından vücuda getirilemeyen, yani bir hususiyeti mevcut olan ürünler korunmalıdır ve ancak bunlar kanun maddesi kapsamında kabul edilen eser olarak nitelendirilebilmelidir. Eğer bir ürün herkes tarafından vücuda getirilebilecek nitelikte ise, sahibinin herhangi bir hususiyetini taşımayacağı için söz konusu ürünü korumada hukuki bir yarar bulunmayacaktır. Eserin sahip olması gereken hususiyet özelliği, eseri oluşturan kişinin şahsından kaynaklanan bir özellik olmasını ifade eder. Bu noktada eserin hususiyetinin bir sonucu olarak, eser meydana getiren kişinin “gerçek” kişi olması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

According to Article 1/B of Code No 5846, the owner of a work is stated as “the person who created the work (...)”. Although the provision originally clearly referred to “the natural person”,²⁹ in 2004, the word “natural” was removed by Code No. 5101, leaving the expression “person”.³⁰ But the extent of the term person within the regulation is controversial. It is not possible for legal persons to create and own works where the term work refers to the product of intellectual effort. As a matter of fact, legal scholars believe that legal person, as an abstract personality, cannot be considered the owner of a work due to its lack of creative thinking ability.³¹ Legal persons only have the authority to use or exercise rights arising from ownership of the work whereas bodies considered natural persons and therefore legal persons’ bodies can create works.³² Although the concept of a natural person was removed from the above mentioned Article, it is accepted that a person who owns a work must be a natural person as a result of the definition of work adopted in the Code. The 11th Chamber of the Court of Appeals has made several decisions in this manner.³³

So how should the condition that “the work must contain its owner’s characteristics” be interpreted? Although legal persons are not awarded ownership of a work, they may, however, be owners of economic rights arising from the ownership of the works because the person who works as a legal personality, which gives characteristics to the work, is the natural person.³⁴ In other words, within the scope of Code No. 5846, the re-

FSEK’in 1/B maddesine göre eser sahibi, “eseri meydana getiren (...) kişi” şeklinde ifade edilmektedir. Düzenlemenin ilk halinde “gerçek kişi” olan bu kısım,²⁹ 5101 sayılı yasa ile 2004 yılında hükümde yer alan “gerçek” sözcüğü çıkarılarak, “kişi” ifadesi yer almıştır.³⁰ Ancak düzenlemede yer alan kişi teriminin kapsamı tartışmalıdır. Eser teriminin fikri bir çabanın ürünü olarak ifade edilmesi karşısında tüzel kişilerin eser yaratmaları ve eser sahibi olmaları mümkün değildir. Nitekim doktrinde de soyut bir kişilik olarak tüzel kişiler, yaratıcı düşünme yeteneğine sahip olmamaları nedeniyle eser sahibi kabul edilmemektedir.³¹ Tüzel kişiler ancak eser sahipliğinden doğan hakları kullanma yetkisine sahip olurlar. Bununla birlikte tüzel kişilerin gerçek kişi olan organları eser yaratabilirler.³² Her ne kadar gerçek kişi kavramı Kanun maddesinden kaldırılmış olsa da Kanun maddesinde kabul edilen eser tanımı nedeniyle eser sahibi olan kişinin gerçek kişi olması sonucu kabul edilmek zorundadır. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin bu yönde çeşitli kararları³³ da bulunmaktadır.

Bu halde “eser sahibinin hususiyetini taşıması gerektiği” şartı nasıl yorumlanacaktır? Zira tüzel kişilere eser sahipliği sıfatı verilmeyip; eser sahipliğinden doğan mali hakların sahipliği verilmiş durumdadır. Çünkü esere hususiyetini veren tüzel kişilik perdesi arkasında çalışan kişi, gerçek kişidir.³⁴ Bir diğer ifadeyle FSEK kapsamında eser sahibinin hususiyetini taşıması şartı, tüzel kişinin organları aracılığıyla hareket

FOOTNOTE

²⁸ Ahmet Kılıçoğlu, Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, Turhan, 5. Baskı, Ankara 2019, p. 111.

²⁹ In Paragraph B of Article 1/B of the definition of “owner of works” brought about by law No. 4630, it was assumed that “owner of Works is the real person who created the work”.

³⁰ The concept of “real person” in the article of the law has been removed and only the concept of “person” has been used so that legal persons can have financial rights arising from the work. For more details see. Yavuz / Alic / Merdivan, p. 65.

³¹ Güneş, ss. 93-94.

³² Kılıçoğlu, p. 116-117.

³³ Supreme Court 11. The legal department, dated 04.02.2015, based on the decision 2014/16277, decision 2015/1285 “Also Law No. 5846 No. 1. and according to Article 2/3, the owner of a work is the person who created it. Since the plaintiff is an institution established by law No. 132 and has a legal personality, it cannot be mentioned that the plaintiff is the owner of the work” in the form of case law. See for similar decisions. Supreme Court 11. Legal Department T. 25.02.2008, E.2007/227, K.2008/2175; Tekinalp, p. 144; Kılıçoğlu, p. 180.

³⁴ Tekinalp p. 134; Güneş, p. 93.

DİPNOT

²⁸ Ahmet Kılıçoğlu, Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, Turhan, 5. Baskı, Ankara 2019, s. 111.

²⁹ 4630 sayılı yasa ile getirilen “eser sahibi” tanımına ilişkin 1/B maddesinin b bendinde “Eser sahibi eseri meydana getiren gerçek kişi” ifade ettiği kabul edilmiştir.

³⁰ Kanun maddesinde yer alan “gerçek kişi” ibaresinin çıkarılarak yalnızca “kişi” kavramının kullanılmış olması tüzel kişilerin eserden doğan mali hakların sahibi olabilmeleri adına getirilmiş bir düzenleme olduğuna ilişkin bkz. Yavuz / Alic / Merdivan, s. 65.

³¹ Güneş, ss. 93-94.

³² Kılıçoğlu, ss. 116-117.

³³ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T. 04.02.2015, E. 2014/16277, K. 2015/1285 sayılı kararında “Ayrıca 5846 sayılı FSEK 1. ve 2/3 maddesi uyarınca bir eserin sahibi onu meydana getiren kişidir. Davacı TSE 132 sayılı Kanun ile kurulmuş ve tüzel kişiliği haiz bir kurum olduğundan, esasen yaratıcı faaliyeti olmayan tüzel kişi davacının eser sahibi olduğundan da söz edilemez.” şeklinde içtihat etmiştir. Benzer kararlar için bkz. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi T. 25.02.2008, E.2007/227, K.2008/2175; Tekinalp, s. 144; Kılıçoğlu, s. 180.

³⁴ Tekinalp s. 134.; Güneş, s. 93.

PART 10

AT THIS POINT, IT IS WORTH MENTIONING THAT THERE IS AN IMPORTANT DIFFERENCE BETWEEN LEGAL PERSONS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE.

quirement for a work to contain its owner's characteristics is provided by natural persons acting through organs of the legal person. This issue, which has also led to controversy over the personality recognition process to legal entities, is important for protection of works of artificial intelligence.

In Turkish law, it is accepted that it is not possible for entities other than natural persons to produce works in the sense of Code No. 5846, nor is it accepted that entities other than natural persons, in particular legal persons, have ownership of such works.³⁵ However, it can be said that such a conclusion is reached because articulation of the Code, doctrine, and the decisions of the Court of Appeals consider the condition "work's containment of its owner's characteristics" to fall within the scope of distinction between natural and legal person. On the other hand, developing artificial intelligence and robot technology shows that non-human technological beings can produce products and works independently and autonomously. For example, musical works produced by artificial intelligence programs. How would a direct causal link be established on this musical work? Would the characteristics of the musical work be required to be based on the codes and skills of artificial intelligence itself, or would the person who produced the artificial intelligence be required to have given this work his/her characteristics? These questions should be discussed with consideration of the Code and the labor of the artificial intelligence that produced the work, as well as its ability to autonomously produce and make decisions.

At this point, it is worth mentioning that there is an important difference between legal persons and artificial intelligence. Legal persons, as a whole, consist of natural persons and are controlled by natural persons. But this is not the case with artificial intelligence. Some types of artificial intelligence may act independently of the human who produces it and are able to produce a product. Therefore, unlike a legal person, artificial intelligence may be considered to have its own characteristics. In this case, an artificial intelligence which can make autonomous decisions can be considered the "owner of works" under the law if it has the ability to give its "own characteristics" to the product or work it produces. It would be

eden gerçek kişiler tarafından sağlanmaktadır. Tüzel kişilere, kişilik tanınması aşamasında da tartışmalara yol açan bu husus yapay zekâların eserlerinin korunması hususunda önem taşımaktadır.

Türk hukukunda, gerçek kişiler dışındaki varlıkların FSEK anlamında eser ortaya koymasının mümkün olmadığı kabul edildiği gibi gerçek kişiler dışındaki varlıkların özellikle tüzel kişilerin eser sahipliği sıfatına sahip olmasının da kabul edilmediği görülmektedir.³⁵ Ancak Kanun'un kaleme alınışı, doktrin ve Yargıtay içtihatları "eser sahibinin hususiyeti" şartını gerçek kişi ve tüzel kişi ayrımı kapsamında ele aldığı için bu şekilde bir sonuca varıldığı söylenebilecektir. Hâlbuki gelişen yapay zekâ ve robot teknolojisi, insan dışı teknolojik varlıkların da bağımsız ve otonom olarak bir ürün ve eser ortaya koyabildiğini göstermektedir. Söz gelimi yapay zekâ programları tarafından üretilen müzik eserleri bulunmaktadır. Bu müzik eseri üzerinde, doğrudan illiyet bağı nasıl kurulacaktır? Müzik eseri üzerindeki hususiyet, bizzat yapay zekânın kendi kod ve becerisine mi dayandırılacak, yoksa yapay zekâyı üreten kişi mi bu esere hususiyet vermiş olacaktır? Bu soruların, eseri üreten yapay zekânın kod ve çalışmaları ile otonom karar verme ve üretme yeteneği göz önünde bulundurulmuş olarak tartışılması gerekir.

Bu noktada tüzel kişiler ile yapay zekâ arasındaki büyük farka değinmekte yarar vardır. Tüzel kişiler, gerçek kişilerden oluşan bir bütündür ve gerçek kişiler tarafından kontrol edilir. Ancak yapay zekâda durum bu şekilde değildir. Bazı yapay zekâ türleri, kendisini üreten insandan bağımsız olarak hareket etmekte ve bir ürün ortaya koyabilmektedir. Bu sebeple yapay zekânın, tüzel kişiden farklı olarak kendisine ait hususiyete sahip olduğu kabul edilebilecektir. Bu durumda otonom karar verebilen bir yapay zekânın FSEK kapsamında "eser sahibi" kabul edilebilmesi, ürettiği ürün yahut esere "kendi hususiyetini" verebilmesine bağlıdır. Üreticisinden bağımsız hareket edip ürün/eser meydana getirebilen yapay zekâların hususiyetlerinin olduğunu

a clear denial of developed robot technology and artificial intelligence if it were ignored that an artificial intelligence producing products or works independently of its manufacturer has its own characteristics. It can be argued that the characteristics actually belong to the first person who produced the artificial intelligence. Either way, at this point in time, the views put forward on this issue cannot go beyond the discussions currently provided in the doctrine.

Considering the current regulation in Turkish law, it is clear that the most important element for a product or output to be considered as work is "to contain its owner's characteristics". Although only the expression "person" is used in the related Article of the Code, it is argued that the expression "person" is attributed to natural persons when the essential elements of the concept work are taken into account. Therefore, the conclusion must be that artificial intelligence will not be seen as a separate personality in the current situation in terms of Turkish law. In this case, unless a separate personality regime or legal regulation is envisaged for artificial intelligence, as stated in the doctrine for responsibility of artificial intelligence,³⁶ it may be assumed that the person who produces the artificial intelligence will have the rights arising from the ownership of the work that intelligence produces.³⁷

IV. CONCLUSION

With the development of artificial intelligence technology, a debate has arisen regarding how the works and products of artificial intelligence should exist under intellectual property law. In the framework of Turkish law, artificial intelligence is not subject to a separate regulation, nor are there any legal studies aimed at recognizing a personality type specific to artificial intelligence.

In the literature, the quality of works produced by artificial intelligence are examined and evaluated within the framework of the distinction between natural person and legal person. In this context, it is argued that works can only be revealed by natural persons pursuant to Code no. 5876 because the conditions for a work, which include

BU NOKTADA TÜZEL KİŞİLER İLE YAPAY ZEKÂ ARASINDAKİ BÜYÜK FARKA DEĞİNMEKTE YARAR VARDIR.

kabul etmemek teknolojinin geldiği noktayı yadsımak olacaktır. Bununla birlikte bu hususiyetin aslında yapay zekâyı ilk üreten kişiye ait olduğu da savunulabilecektir. Ancak ifade etmek isteriz ki, bu konuda ortaya konan görüşler, mevcut durum itibarıyla doktrinde yapılan tartışmalardan öteye gidememektedir.

Türk hukukundaki mevcut düzenleme dikkate alındığında bir ürünün veya çıktının eser sayılabilmesi için en önemli unsurun "sahibinin hususiyetini taşımak" olduğu açıkça görülmektedir. Kanun maddesinde her ne kadar sadece "kişi" ifadesi kullanılmış ise de eser teriminin zaruri unsurları dikkate alındığında söz konusu "kişi" ifadesinin gerçek kişilere atfedilmiş olduğu doktrinde savunulmaktadır. O halde Türk hukuku açısından mevcut durumda yapay zekânın ayrı bir kişilik olarak eser sahibi görülmeyeceği sonucuna ulaşmak gerekir. Bu durumda yapay zekâ için ayrı bir kişilik rejimi veya Kanuni düzenleme öngörülmediği müddetçe, doktrinde yapay zekânın sorumluluğu kapsamında belirtildiği üzere,³⁶ yapay zekâyı üreten kişinin, yapay zekâ tarafından üretilen eser üzerinde eser sahipliğinden kaynaklı haklara sahip olacağı kabul edilebilecektir.³⁷

IV. SONUÇ

Yapay zekâ teknolojisinin gelişmesiyle birlikte yapay zekâ tarafından üretilen eser ve ürünlerin fikri mülkiyet hukuku kapsamında nasıl bir rejime tabi tutulacağı tartışılmaktadır. Türk Hukuku çerçevesinde yapay zekâ ayrı bir düzenlemeye tabi tutulmadığı gibi, henüz yapay zekâyı özgü bir kişilik türü tanımına yönelik kanuni çalışmalar da bulunmamaktadır.

Literatürde yapay zekâ tarafından üretilen eserlere ilişkin olarak özellikle gerçek kişi ve tüzel kişi ayrımı kapsamında dile getirilen tartışmalar çerçevesinde yapay zekâ tarafından üretilen ürünlerin niteliğine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu çerçevede yaratıcı bir fikri çalışma gerçekleştirme ve sahibinin hususiyetini taşıma özelliklerinin sadece gerçek kişilere özgü olduğu ve dola-

FOOTNOTE

³⁵ Zorluel, p. 321.

³⁶ Ince, Şimşek ve Kaynarca, p. 33 - 34.

³⁷ Under the Article 9/(3) of Copyright, Designs and Patents Act 1988, adopted in the UK, in the case of computer-generated literary, dramatic, musical or artistic works, the owner of the work is regarded as the person who created the work. For more details see. Zorluel, p. 325 vd.

DİPNOT

³⁵ Zorluel, s. 321.

³⁶ Ince, Şimşek ve Kaynarca, ss. 33 - 34.

³⁷ İngiltere'de kabul edilen 1988 tarihli Telif Hakkı, Tasarımlar ve Patentler Kanunu m. 9/(3) uyarınca, bilgisayar tarafından üretilen edebî, dramatik, müzikal ya da sanatsal çalışmalar söz konusu olduğunda eser sahibi, eserin yaratılması için gerekli ayarlamaları gerçekleştiren kişi olarak kabul edilmektedir. Detaylı olarak bkz. Zorluel, s. 325 vd.

PART 10

performing a creative intellectual labor and containment of characteristics of the owner, are unique to natural persons. According to this acceptance, since machines and computers do not produce products that reflect characteristics of human beings through a mental activity and a creative intellectual effort, products of machines and robots are not considered works in the sense of the Code. This approach, which does not include artificial intelligence products within the scope of the law, is far from producing a legal solution for potential legal disputes because, as mentioned in our study, the content produced by artificial intelligence, such as music, images, and text, has characteristics that may constitute a "work". As a matter of course, it is not appropriate to evaluate such an important issue only through superficial arguments. In our opinion, until the legislator provides a specific regulation on this issue, accepting the person who temporarily produces artificial intelligence as the "owner of the work" would be the most fitting approach.

However, considering that works produced by artificial intelligence are currently sold and subject to different legal transactions, the need for legal regulation in this field is increasing. Explicit regulations should be made about personality of artificial intelligence, and intellectual property legislation should be revised in relation to that context so that works produced by artificial intelligence may benefit from protection under Code No. 8746.

yısıyla FSEK anlamında eserlerin ancak gerçek kişiler tarafından ortaya konulabileceği savunulmaktadır. Bu kabule göre, makine ve bilgisayarların insandaki gibi zihinsel bir faaliyetle, yaratıcı bir fikri çabayla hususiyeti yansıtan ürünler ortaya koyması söz konusu olmadığından bunlar tarafından ortaya konan ürünler FSEK anlamında eser sayılmamaktadır. Yapay zekâ ürünlerini FSEK kapsamına sokmayan bu yaklaşım muhtemel hukuki uyumsuzluklar bakımından bir hukuki çözüm üretmekten uzaktır. Zira çalışmamızda bahsedildiği gibi yapay zekâ tarafından üretilen müzik, görüntü, metin gibi içerikler bir "eser" teşkil edebilecek hususiyetleri taşımaktadır. Doğal olarak sadece şekli yorumlar üzerinden bu önemli konunun geçiştirilmesi isabetli değildir. Kanaatimizce, bu konuya ilişkin kanunkoyucu tarafından ayrı bir düzenleme yapılana kadar, geçici olarak yapay zekâyı üreten kişinin "eser sahibi" olarak kabulü en isabetli yol olacaktır.

Bununla birlikte günümüzde yapay zekâ tarafından üretilen eserlerin satışının yapıldığı ve farklı hukuki muamelelere konu olduğu dikkate alındığında, bu alana ilişkin hukuki düzenleme gerekliliği gittikçe artmaktadır. Yapay zekânın kişiliğine ilişkin mevzuatta açık düzenlemelerin yapılması ve bu çerçevede fikri mülkiyet mevzuatının revize edilmesi, yapay zekâ tarafından üretilen eserlerin FSEK kapsamında "eser" korumasından yararlandırılması gerekmektedir.

BIBLIOGRAPHY

- AHMET KILIÇOĞLU**, Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, Turhan, 5th Edition, Ankara 2019.
- HÜSEYİN HATEMİ**, Gerçek Kişiler Hukuku (Kısa Ders Kitabı), İstanbul: Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005.
- İLHAMİ GÜNEŞ**, Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara: Seçkin Publication Yayıncılık, Ankara 2015.
- CAHİT SULUK, ALİ ORHAN**, Uygulamalı Fikri Mülkiyet Hukuku Cilt II: Genel Esaslar Fikir ve Sanat Eserleri, Arkan Yayınları, İstanbul 2005.
- ÇAĞLA ERSOY**, Robotlar Yapay Zekâ ve Hukuk, Oniki Levha On İki Levha Publication, İstanbul 2017.
- ARMAĞAN EBRU BOZKUR YÜKSEL**, Yapay Zeka Endüstri 4.0 ve Robot Üreticiler Hukuki Bakış, Aristo Yayınevi, İstanbul 2019.
- KEVIN KELLEHER**, "How Artificial Intelligence Is Quietly Changing How You Shop Online", Time Business, 01.03.2017, <https://time.com/4685420/artificial-intelligence-online-shopping-retail-ai/> (Access Date: 9.3.2020).
- MATT MCFARLAND**, "US clears the way for this self-driving vehicle with no steering wheel or pedals", CNN Business, <https://edition.cnn.com/2020/02/06/tech/nuro-self-driving-vehicle-houston-dot/index.html> (Access Date: 9.3.2020)
- MEHMET ZORLUEL**, "Yapay Zekâ ve Telif Hakkı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Vol. 142, 2019, p. 305-356.
- ÖMER ERGÜN**, "Kişi Kavramı", Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, Y. 2017.
- SELİN ÇETİN**, Yapay Zekâ ve Güncel Hukukla İlgili Tartışmalar, Yapay Zekâ Çağında Hukuk Çalıştay Raporu, 2019.
- SEDA KARA KILIÇARSLAN**, "Yapay Zekânın Hukuki Statüsü ve Hukuki Kişiliği Üzerine Tartışmalar", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 2019, S. 2, p. 363-389.
- SINAN SAMİ AKKURT**, "Yapay Zekânın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Issue 13, Y. 2019, p. 39-59.
- SOLU B. LAWRENCE**, "Legal Personhood for Artificial Intelligences", North Carolina Law Review, Vol. 70, Y.1992, p. 1231-1287.
- ŞÜKRAN İNCE, MELİKE ZİŞAN ŞİMSEK & FATİH KAYNARCA**, "An Evaluation of the Legal Liability of Artificial Intelligence and Robotics under Turkish Legal Regulations", GSI Articletter, C. 21, 2019.
- ÜNAL TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vedat Kitapçılık, Issue 5, İstanbul, 2012
- LEVENT YAVUZ / TÜRKAY ALICA / FETHİ MERDİVAN**, "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu", Seçkin Yayınları, Ankara 2014.
- SHLOMIT YANISKY-RAVID**, "Generating Rembrandt: Artificial Intelligence, Copy-right, and Accountability in the 3A Era: The Human-like Authors Are Already Here: A New Model", Michigan State Law Review, Vol. 2017, Issue 4, 2017.
- B. J. COPELAND**, "Artificial Intelligence", 11 Nisan 2019 <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>, (Access Date 12.02.2020).
- European Parliament Committee on Legal Affairs, European Parliament Re-port with Recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robo-tics, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0005_EN.html (Access Date: 10.02.2020).
- THOMAS DAVENPORT, RAVI KALAKOTA**, "The potential for Artificial Intelligence in Healthcare", Future Health Care Journal, Vol.6, S. 2, 2019, p. 94-98.

KAYNAKÇA

- AHMET KILIÇOĞLU**, Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, Turhan, 5. Baskı, Ankara 2019.
- HÜSEYİN HATEMİ**, Gerçek Kişiler Hukuku (Kısa Ders Kitabı), İstanbul: Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005.
- İLHAMİ GÜNEŞ**, Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- CAHİT SULUK, ALİ ORHAN**, Uygulamalı Fikri Mülkiyet Hukuku Cilt II: Genel Esaslar Fikir ve Sanat Eserleri, Arkan Yayınları, İstanbul 2005.
- ÇAĞLA ERSOY**, Robotlar Yapay Zekâ ve Hukuk, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- ARMAĞAN EBRU BOZKUR YÜKSEL**, Yapay Zeka Endüstri 4.0 ve Robot Üreticiler Hukuki Bakış, Aristo Yayınevi, İstanbul 2019.
- KEVIN KELLEHER**, "How Artificial Intelligence Is Quietly Changing How You Shop Online", Time Business, 01.03.2017, <https://time.com/4685420/artificial-intelligence-online-shopping-retail-ai/> (Erişim Tarihi: 9.3.2020).
- MATT MCFARLAND**, "US clears the way for this self-driving vehicle with no steering wheel or pedals", CNN Business, <https://edition.cnn.com/2020/02/06/tech/nuro-self-driving-vehicle-houston-dot/index.html> (Erişim Tarihi, 9.3.2020)
- MEHMET ZORLUEL**, "Yapay Zekâ ve Telif Hakkı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 142, 2019, ss. 305-356.
- ÖMER ERGÜN**, "Kişi Kavramı", Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, Y. 2017.
- SELİN ÇETİN**, Yapay Zekâ ve Güncel Hukukla İlgili Tartışmalar, Yapay Zekâ Çağında Hukuk Çalıştay Raporu, 2019.
- SEDA KARA KILIÇARSLAN**, "Yapay Zekânın Hukuki Statüsü ve Hukuki Kişiliği Üzerine Tartışmalar", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 2019, S. 2, ss. 363-389.
- SINAN SAMİ AKKURT**, "Yapay Zekânın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S.13, Y. 2019, ss. 39-59.
- SOLU B. LAWRENCE**, "Legal Personhood for Artificial Intelligences", North Carolina Law Review, C. 70, Y.1992, ss. 1231-1287.
- ŞÜKRAN İNCE, MELİKE ZİŞAN ŞİMSEK & FATİH KAYNARCA**, "An Evaluation of the Legal Liability of Artificial Intelligence and Robotics under Turkish Legal Regulations", GSI Articletter, C. 21, 2019.
- ÜNAL TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vedat Kitapçılık, 5. Baskı, İstanbul, 2012
- LEVENT YAVUZ / TÜRKAY ALICA / FETHİ MERDİVAN**, "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu", Seçkin Yayınları, Ankara 2014.
- SHLOMIT YANISKY-RAVID**, "Generating Rembrandt: Artificial Intelligence, Copy-right, and Accountability in the 3A Era: The Human-like Authors Are Already Here: A New Model", Michigan State Law Review, C. 2017, S. 4, 2017.
- B. J. COPELAND**, "Artificial Intelligence", 11 Nisan 2019 <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>, (Erişim Tarihi: 12.02.2020).
- European Parliament Committee on Legal Affairs, European Parliament Re-port with Recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robo-tics, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0005_EN.html (Erişim Tarihi: 10.02.2020).
- THOMAS DAVENPORT, RAVI KALAKOTA**, "The potential for Artificial Intelligence in Healthcare", Future Health Care Journal, C.6, S. 2, 2019, ss. 94-98.